

บทที่ 2

ความสำคัญของผู้สื่อข่าวการเมือง

ความสำคัญของผู้สื่อข่าวการเมือง

ก่อนที่จะศึกษาถึงเรื่อง “บทบาทของผู้สื่อข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน” นั้นเราควรเข้าใจถึงความหมายหรือนิยามของคำว่า “ ข่าว ” และ “ การเมือง ” เสียก่อน เพื่อถ่ายแก้ความเข้าใจ

ความหมายของข่าว

มีผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการหลายท่านทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ข่าว แตกต่างกันไป ซึ่งในที่นี้จะรวบรวมไว้แต่พอสังเขป ดังนี้

มิทเชลล์ ชารินลีย์ แห่งมหาวิทยาลัยมินิโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า “ข่าว” คือ “ ประวัติศาสตร์ของวันพรุ่งนี้ ซึ่งได้สร้างขึ้นมาแล้วบรรจุอยู่ในหีบห่ออันเรียบร้อยของวันนี้ ”²

สแตนลีย์ วอล์คเกอร์ อดีตบรรณาธิการข่าวในประเทศของหนังสือพิมพ์นิวยอร์ก และแรเร็ค ทวิบูล กล่าวไว้ว่า ข่าว คือ “ เครื่องวัดอันไม่เที่ยงแท้สำหรับความผันผวนในความทะเยอทะยานปรารถนาความต่ำช้าไร้ศีลธรรมและความรุ่งโรจน์ก้าวหน้าของมนุษยชาติเป็นบันทึกเรื่องราวที่ดีที่สุดที่เรามีอยู่เกี่ยวกับความหยาบช้าอย่างไม่น่าเชื่อถือและความเยียมยอคของมนุษย์เอง ”³

ส่วนนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิชาวไทย ก็ได้ให้นิยามคำจำกัดความของคำว่า ข่าวต่างกันออกไป เช่น

นายพงษ์ศักดิ์ พยัคฆวิเชียร บรรณาธิการอำนวยการหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ได้ให้นิยามของคำว่า ข่าว คือ “ สิ่งที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ปรากฏเป็นข่าวเราทำได้โดยทำให้มันเกิดขึ้นมาเพราะข่าวมันไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดเหตุการณ์แล้วจึงรายงาน เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน ไซ้ว่าถูกจับแล้วเป็นข่าว แต่ความจริงมันเป็นข่าวของของมันอยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการไปทำมันขึ้นมาเพียงแต่เราไปรู้และเขียนมันเป็นข่าว ตัวข่าวเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง ไม่ใช่เข้าไปแล้วมันเลยไม่เป็นข่าว เช่นในกรณีไฟไหม้ตึก รายงานเป็นข่าวแล้วไม่ได้จบเพียงแค่นั้น ยังมีเรื่องต้องพูดกันต่อว่า จะป้องกันอย่างไรไม่ให้เกิดไฟไหม้ตึก ทำไมจึงเกิดไฟไหม้ได้ อะไรรออยู่เบื้องหลัง และจะมีโอกาสไหม้เช่นนี้อีกหรือไม่ ”⁴

อาจารย์ สุภา ศิริมานนท์ กล่าวว่า “ ข่าว ” คือ

- 1) เรื่องราวอะไรอย่างหนึ่งซึ่งประชาชนจะต้องพูดถึงถ้ายังเป็นเรื่องราวที่ชวนให้

3) ข่าว คือ ข้อเท็จจริงสาระสำคัญเกี่ยวกับการเกิดของเหตุการณ์บางอย่างหรือของสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเกี่ยวกับความคิดซึ่งทำให้ผู้คนสนใจเนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้อื่น หรือมีอิทธิพลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของผู้คน”⁵

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประชัญ วัลลิโก กล่าวว่า ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้”⁶

จากแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการหลายท่านทั้งชาวไทยและต่างประเทศนั้นเราจะพบว่า ข่าว “ หมายถึง การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีกระแสต่อส่วนรวมโดยจะต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ หรือ เป็นข้อเท็จจริงอันสืบเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือข้อมูลใหม่อันจะนำไปสู่เหตุการณ์ในอนาคตรวมทั้งยังจะต้องมีความสำคัญและอยู่ในความสนใจของประชาชนอีกด้วย เช่น เหตุการณ์เกี่ยวกับบุคคลสำคัญ อุบัติเหตุ เหตุการณ์ประหลาด ความขัดแย้ง หรือความมีเงืองำ

การพิจารณาเลือกเหตุการณ์ใดมาเสนอเป็นข่าวนั้น ขึ้นอยู่กับ

1. เวลา เหตุการณ์ที่ได้รับการเสนอเป็นข่าวจะต้องสดใหม่ ทันสมัย
2. แหล่งที่มาของข่าว มาจากบุคคลหรือสถานที่จริงซึ่งสามารถพิสูจน์ได้และน่าเชื่อถือ
3. ความสำคัญ เนื้อหาของข่าวจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมซึ่งประชาชนควรจะได้รู้

4. ความสนใจ ผู้เสนอข่าวจะต้องคอยสังเกต กระแสความสนใจของประชาชนเพื่อหาข่าวตอบสนองความต้องการได้ถูกต้อง”⁷

หลังจากที่พอจะทราบถึงความหมายของคำว่า ข่าว กันไปแล้ว เราก็ควรจะทราบถึงนิยามของคำว่าการเมืองด้วย เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจในเรื่องนี้

การเมือง เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคนเนื่องจากโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์ถือเป็นสัตว์การเมือง อิทธิพล อำนาจ หรือแรงกระทบกระเทือนของการเมืองจึงมีผลต่อมนุษย์ในทุกหนทุกแห่ง และไม่ว่ามนุษย์จะเข้าลักษณะ หรือกระบวนการทางการเมืองหรือไม่ก็ตามพฤติกรรมของมนุษย์ ย่อมเกี่ยวพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้”⁸

“การเมือง คือกระบวนการของการได้มาดำรงไว้และสูญเสียไปซึ่งอำนาจในสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของอำนาจนั้นๆ กับการเปลี่ยนแปลงทางสถาบัน องค์กรและค่านิยมในสังคม รวมทั้งการจัดกลุ่มบุคคล สถาบัน และค่านิยมต่างๆ ซึ่งมีประโยชน์ ความเชื่อถือและอุดมการณ์เป็นมูลฐานสำคัญ ตลอดจนการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จะคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกผลประโยชน์ให้แก่สังคมหรือกลุ่มของบุคคล”⁹

กล่าวโดยรวมๆแล้วจะเห็นได้ว่าขอบเขตของการเมืองแบ่งได้เป็น

1) เรื่องราวอันเกี่ยวกับการเมืองทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และสภาพทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนองค์กรหรือสถาบันการเมืองต่างๆที่มีในระบบการเมืองการปกครอง

2) ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ และช่องทางผ่านของข้อเรียกร้อง คัดค้าน และสนับสนุน เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง ระบบสื่อมวลชนระบบราชการ เป็นต้น

3) ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างหรือสถาบันที่เป็นตัวกำหนดบทบาท การตัดสินใจ และการวางนโยบายต่างๆ ในระบบการเมืองนั้น เช่น รัฐสภา รัฐบาล ศาล เป็นต้น

จากทั้งนิยามของ “ข่าว” และ “การเมือง” ทำให้พอจะสรุปเป็นความหมายของ “ข่าวการเมือง” ได้ว่า หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของพรรคการเมืองและนักการเมือง ซึ่งแยกออกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้

1. การโต้แย้งคัดค้านเรื่องเขตแดนซึ่งทำโดยนักการเมืองในเขตที่ติดกับเขตแดนนั้น ๆ

2. การเลือกตั้งสมาชิกนิติบัญญัติ สภาผู้แทนฯ ของทุกองค์กรทางการเมือง รวมทั้งตัวแทนตำบลและหน่วยราชการในระดับท้องถิ่นด้วย

3. กิจกรรมต่าง ๆ ในพรรคการเมือง

4. องค์กรกึ่งองค์กรทางการเมือง เช่น สมาคม สโมสร หรือสหภาพของนักศึกษา องค์กรเหล่านี้อาจดำเนินการโดยเปิดเผยหรือเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองอย่างเงิบ ๆ

5. ภาคหรือแคว้น การส่งเสริมให้นักการเมืองมีความจงรักภักดีต่อ จังหวัด ภาค หรือประเทศของตน ในฐานะเจ้าของภาคหรือแคว้นนั้น ๆ

6. การต่อต้านรวมถึงการเดินขบวน การประท้วงคัดค้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ ข่าวการเมืองยังรวมถึงกิจการของรัฐบาลและกิจการของส่วนราชการต่าง แยกแยะเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ดังนี้คือ

1. การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายข้าราชการของรัฐในส่วนกลางและส่วนจังหวัด (ส่วนภูมิภาค) อาทิ การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี, การแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดคนใหม่และอื่น ๆ

2. การป้องกันการออกกฎหมายและคำสั่ง และการตำรวจ อาทิ การป้องกันการประกาศการส่งทหารไปต่อสู้ตามชายแดน (คำสั่ง หรือการออกกฎหมายใหม่ ๆ) กิจการความเจริญก้าวหน้าของกรมตำรวจ

3. การบริหารราชการส่วนอำเภอ และการบริหารส่วนตำบล

4. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

5. การประชุมของรัฐบาล
6. การทำพิธีเปิด สถาปนา หรือทำพิธีเข้ารับตำแหน่ง คำอุทิศ และจารึกความซื่อสัตย์จงรักภักดี เยี่ยมการวะ
7. เทศบาล , เทศบาลนคร ซึ่งปกครองตนเอง
8. รัฐสภา และขบวนการนิติบัญญัติ สมาชิกสภาาร่างกฎหมาย และผู้แทนราษฎร
9. ข่าวเกี่ยวกับภาระกิจ ส่วนตัวของรัฐมนตรีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ อาทิ ข้าราชการผู้นั้นไปต่างประเทศ ภริยาป่วย ฯลฯ
10. การเปลี่ยนแปลงโยกย้าย เลื่อนตำแหน่งส่วนบุคคล อาทิ การเลื่อนนัดการย้าย ได้รับการเลื่อนชั้น รางวัล การเดินทางไปเยี่ยมสถานที่ต่าง ๆ
11. กิจการอื่น ๆ ของรัฐบาล อาทิ การตัดสินใจในปัญหาเฉพาะด้านการให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์และผู้สื่อข่าว คำสั่ง การประชุมคณะรัฐมนตรีถ้อยแถลงเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล และการประกาศอื่น ๆ
12. การปฏิรูปการบริหาร การให้ออก ลดจำนวนข้าราชการ แนะนำแนวทางเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและผู้ได้รับการปกครอง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ¹²

ความสำคัญของผู้สื่อข่าวการเมือง

การที่ประชาชนทั่วไปจะรับรู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้น ที่ไหน ในโลกใบนี้ และเหตุการณ์นั้นจะมีผลต่อพวกเขาแค่ไหนนั้น คนที่จะช่วยไขปัญหาได้ ก็คือ ผู้สื่อข่าว

แต่ผู้สื่อข่าว นั้น มีแบ่งแยกออกไปมากมายหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นผู้สื่อข่าวประจำกระทรวง ผู้สื่อข่าวอาชญากรรม ผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ผู้สื่อข่าวการเมือง และอื่นๆอีก ซึ่งผู้สื่อข่าวในแต่ละสายก็มีความสำคัญแตกต่างกันไป แต่ผู้สื่อข่าวที่ได้รับการยอมรับนับถือและทำงานเหนื่อยที่สุด คงจะหนีไม่พ้นผู้สื่อข่าวการเมือง เนื่องจากการเมืองไทยมีความผันผวนมาก ประกอบกับการเมืองของบ้านเรานั้นมีความสำคัญต่อส่วนต่างๆ เนื่องจากการเมืองเป็นตัวกำหนดทั้งเศรษฐกิจ สังคม และส่วนอื่นๆของประเทศว่าจะไปในทิศทางใด ดังนั้นประชาชนจึงมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะรับทราบข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีพของตนเอง ผู้สื่อข่าวการเมืองเองก็คงปฏิเสธความรับผิดชอบเหล่านี้ไม่ได้

ในการเสนอข่าวการเมืองนั้นไม่ใช่สักแต่ว่ามีข่าวให้ทำเท่านั้น สื่อมวลชนควรตรวจสอบด้วยความถูกต้อง ไม่เช่นนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ที่ตกเป็นข่าวได้ จะเห็นว่าการที่จะเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองที่ดีนั้น ต้องมีคุณสมบัติต่างๆ หลายอย่าง ซึ่งเราจะได้อีกกันว่าผู้สื่อข่าวการเมืองที่ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้าง

คุณสมบัติของผู้สื่อข่าวการเมือง

1) ต้องจินตนาการ (Imagination) คือ มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการคิดคำนึงอย่างรอบคอบเพื่อให้สื่อต่างๆกระจ่างขึ้น แต่การคิดคำนึงนั้นๆต้องคิดด้วยข้อเท็จจริง ไม่ใช่การสร้างจินตนาการลอยๆ

2) มีความสนเท่ห์เป็นนิสัย (coriosity) คือ ความอยากรู้อยากเห็น มองเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ด้วยความลึกซึ้งซึ่งมีความคิดสนเท่ห์นี้เองที่ทำให้นักข่าวของอเมริกาชุดคู้ย คดีอื้อฉาวของ ประธานาธิบดี นิกสัน นั่นคือคดี วอเตอร์เกต ได้

3) จมูกต้องได้กลิ่นข่าวเสมอ (A Nose For News)

4) คิดอย่างมีเหตุผลและอย่างวิพากษ์วิจารณ์ (Think logically and critically) พยายามคิดคำนึงถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งผู้สื่อข่าวต้องรับผิดชอบอย่างมีระบบและมีเหตุผล แยกแยะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ เสาะหาข้อเท็จจริงที่ยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน อย่างใจเย็นและตั้งใจ เรียบเรียงข้อเท็จจริงที่ได้มาใหม่ๆ และลำดับความสำคัญเพื่อไม่ให้ผู้รับข่าวสับสนคิดวิพากษ์วิจารณ์ทุกครั้งเมื่อได้ข้อเท็จจริงใหม่ๆมา¹³

5) มีความรู้พื้นฐานที่ดีทางรัฐศาสตร์ กฎหมายเศรษฐกิจ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์เฉพาะอย่างยิ่งความเข้าใจปัญหาสังคมในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ความเข้าใจในปัญหาสังคมปัจจุบันเมื่อนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ในใจมาประเมินเหตุการณ์ที่สามารถนำมาเสนอเป็นข่าวได้

6) มีความเข้าใจถึงการเมืองภายในและภายนอกประเทศเป็นอย่างดี ตลอดจนความรู้ในรายละเอียดของนักการเมือง พรรคการเมืองกระบวนการต่างๆ ทางการเมือง และที่สำคัญคือเงื่อนไขของมติมหาชนและปฏิกิริยาทางการเมือง

7) มีความรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี และสถานภาพทางการเมืองในปัจจุบันของท้องถิ่น และส่วนกลาง รวมถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการเมืองในประเทศและระดับชาติ

8) เป็นบุคคลที่สามารถเข้าถึงประชาชนในเรื่องของความคิด ความเชื่อทางการเมือง ตลอดจนทราบถึงความต้องการและทัศนคติของมวลชน

9) มีความมุ่งหวังที่จะปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากการที่ต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ คือมีวิญญูณของนักข่าว สำนึกในหน้าที่ที่มีต่อประชาชน มีความซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อต่อสังคม

10) มีความกระฉับกระเฉงว่องไว ช่างสังเกต ความจำดี ทำงานอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ที่สำคัญต้องพร้อมอยู่เสมอ และต้องไปให้ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นข่าวเร็วอาจไม่ใช่ข่าวที่ถูกต้องเสมอ ดังนั้นผู้สื่อข่าวการเมืองควรจะได้ตรวจสอบในแนใจว่า

ไม่มีข้อผิดพลาด ก่อนที่จะนำเสนอต่อประชาชน

11) ติดตามความคืบหน้า (Continuity) และไวต่อการรับรู้ (Surviellance)

12) เป็นผู้กว้างขวาง เปิดเผย สุภาพ อดทน และมีมนุษยสัมพันธ์ดี เพื่อสร้างมิตรและความเชื่อถือไว้วางใจอันเป็นประโยชน์ในการหาข่าว

13) มองเหตุการณ์ต่างไปจากคนอื่น คือ เสาะแสวงหาข้อเท็จจริงก่อนหรือหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น “ จะต้องเป็นผู้ที่มีงูมกไวต่อข่าว (Nose for news) ” หมายถึงความสามารถในการสำนึก (Recognize) หรือบอกได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่พบเห็นจะเป็น “ ข่าว ” ได้หรือไม่ ซึ่งพิจารณาได้ดังนี้

13.1 ความสามารถที่จะสำนึกว่าข่าวนั้นอาจทำให้มวลชนสนใจได้

13.2 “ เบาะแส(Clues) หรือร่องรอย ” ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามปกติอาจจะนำไปสู่ข่าวใหญ่หรือข่าวสำคัญ

13.3 ความสามารถที่จะสำนึกถึงความสำคัญข้อเท็จจริงแต่ละอย่างเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือเรื่องเดียวกัน

13.4 ความสามารถที่จะสำนึกว่าข้อมูลบางอย่างที่ได้มาอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวอื่น

14) มีความสามารถรักษาคำมั่นสัญญา หรือปกปิดความลับโดยทำตามคำขอร้องของผู้ให้ข่าว ถ้าผู้สื่อข่าวไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้ผู้ให้ข่าวไม่ไว้วางใจ การให้ข่าวในครั้งต่อไปจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก

15) มีความกระตือรือร้นตลอดเวลาและชอบอ่านหนังสือ เพื่อปรับปรุงตนเองให้มีความรอบรู้อยู่เสมอ อันจะส่งผลให้ผู้สื่อข่าวสามารถพิจารณาแง่มุมของข่าวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

16) ต้องไม่อวดดีหรือ ลองภูมิผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่ว่าจะบุคคลในข่าว หรือแหล่งข่าวก็ตาม ^{14t}

17) อดทน นักข่าวการเมืองต้องอาศัยการเคลื่อนไหวของนักการเมือง ที่ไปพบปะกับบุคคลต่าง ๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวไม่สามารถกำหนดได้ว่าต้องรอถึงเมื่อไร และบางที่รอแล้วแต่ไม่ได้ทำข่าวก็มี ¹⁵

18) รู้แหล่งข่าว (Source) ซึ่งผู้สื่อข่าวต้องมั่นใจว่าสามารถเชื่อถือได้

แหล่งข่าวการเมืองแบ่งได้หลายประเภท ดังนี้

18.1 แหล่งข่าวประจำ แหล่งข่าวเหล่านี้จะมีการจัดผู้สื่อข่าวไว้ประจำแน่นอน แหล่งข่าวประเภทนี้ได้แก่ ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวงทบวงกรม ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร ที่มาของข่าวจากแหล่งนี้คือ บุคคลสำคัญทางการเมือง กระบวนการทาง

การเมือง ฯลฯ

18.2 แหล่งข่าวเฉพาะกาล เป็นแหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเหตุการณ์อันมีลักษณะพิเศษซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก เช่น การชุมนุมประท้วง การสไตรค์ของกรรมกรบริษัท หรือรัฐวิสาหกิจ การปฏิวัติรัฐประหาร การยึดอำนาจ เป็นต้น ผู้ให้ข่าวอาจเป็นผู้ก่อการนั้น หรือผู้ที่ทราบความเป็นมาของเหตุการณ์ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือนักวิชาการต่างๆ

18.3 แหล่งข่าวพิเศษ อาจกำหนดล่วงหน้าด้วยความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัว แต่ไม่มีลักษณะการเปิดเผย เจตนาของแหล่งข่าวเหล่านี้มีทั้งเจตนาดีและเจตนาแฝงเร้น ผู้สื่อข่าวต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อข่าวที่ได้รับ และต้องไม่ตกเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าวเหล่านี้ด้วย

18.4 แหล่งข่าวทางโทรศัพท์ จะมีทั้งที่เปิดเผยตัวเองและไม่เปิดเผย ผู้สื่อข่าวต้องตรวจสอบก่อนที่จะตัดสินใจทำข่าวเสมอ

18.5 แหล่งข่าวที่ได้รับมอบให้หรือข่าวแจก เป็นลักษณะที่กรม กอง หรือ บุคคลนั้นๆ ต้องการให้ข่าวอยู่แล้ว ผู้สื่อข่าวจะได้รับจากหน่วยงานนั้นโดยตรง ส่วนใหญ่มักจะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ในแง่การประชาสัมพันธ์ แต่ก็มีประโยชน์ในแง่ข่าวบ้างพอควร

18.6 แหล่งข่าวจากเอกสารหรือแผ่นประกาศ ข้อความที่ปรากฏมีลักษณะคล้ายคำตักเตือน บอกกล่าวเหตุการณ์ล่วงหน้า หรือคำปราศรัย โปสเตอร์ ใบปลิว จากกลุ่มบุคคลต่างๆ ในสังคมก็ได้

18.7 แหล่งข่าวจากสื่อมวลชน ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องติดตามการเสนอข่าวจากสื่อมวลชนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ รวมทั้งการเสนอข่าวของกลุ่มแข่งในสื่อเดียวกัน¹⁶

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าวการเมือง

หน้าที่ของผู้สื่อข่าว คือ การเสาะหา ค้นหา ข่าวเพื่อรายงานให้ประชาชนทราบซึ่งมีหลักในการปฏิบัติดังนี้

1. ความจดจำ (Recognition of story) ความเร่งรีบของเวลา ทำให้ผู้สื่อข่าวต้องใช้ความจำเป็นหลักในการสื่อข่าว

2. ความแม่นยำ (Handing a story) ผู้สื่อข่าวจะต้องเก็บชื่อบุคคลที่อยู่ในข่าวให้หมดอย่างถูกต้องทั้ง ยศ ตำแหน่ง ชื่อ นามสกุล ตลอดจนเหตุการณ์นั้นๆ ต้องพิสูจน์ได้ ผู้สื่อข่าวไม่ควรสมมติฐานข่าวล่วงหน้าเพราะจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้

3. ใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย (Clarity of Expression) ต้องระลึกไว้ว่าผู้

อ่านไม่มีเวลานั่งตีความประโยค หรือคำบางตัวในข่าว ผู้สื่อข่าวจึงต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการใช้ภาษา คือจะเขียนข่าวอย่างไรให้ผู้อ่านเข้าใจทันทีเมื่ออ่านข่าวนั้น ข้อนี้ให้ความหมายรวมถึงการใช้ภาษาบรรยาย “ ภาพเป็นข่าว ” ด้วย

4. สร้างมนุษยสัมพันธ์ (Pleasing Personality) การสื่อข่าวแต่ละวันมิได้หมายความว่าแหล่งข่าวจะต้องให้ข่าวเสมอไป ยกเว้นข่าวแจกหรือการนัดแสดงข่าวหน้าที่สำคัญของผู้สื่อข่าวคือ ความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ที่ได้พบเห็น ตลอดจนบุคคลที่เป็นข่าวประจำ และตลอดไปจนถึงเพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน เพราะอาจเจอปัญหาการแก่งกันและไม่ให้ความร่วมมือกรณีที่เราไปทำข่าวไม่ทันจะทำให้ผู้สื่อข่าว “ ตกข่าว ”

5. การปรับปรุงตัวเอง (Adjusting Approach) ในแต่ละวันผู้สื่อข่าวอาจต้องพบกับบุคคลแปลกหน้าหลายอาชีพ ดังนั้นผู้สื่อข่าวต้องพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลเหล่านั้นได้ บางครั้งอาจจำเป็นต้องใช้ภาษาท้องถิ่น หรือใช้ราชาศัพท์ บางครั้งจะต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้กริยาวาจา ตลอดจนรักษามารยาท ควรสร้างความรู้สึกละเอียดให้พร้อมเสมอเพื่อการปรับปรุงความรู้สึกให้คุ้นกับบุคคลอื่นที่ไม่รู้จักมาก่อน

6. ความรวดเร็ว (Speed) ผู้สื่อข่าวต้องพร้อมที่จะทำข่าวเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ควรคำนึงถึง คือ การหาข่าวด้วยความเร่งรีบอาจเกิดข้อผิดพลาด แม้ความรวดเร็วสำคัญเพียงใด เราจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบเพียงนั้น

7. ความคิดริเริ่ม (Ingenuity) การทำข่าวแต่ละอันไม่ใช่เป็นเรื่องที่คน “ ระดับหัวหน้าข่าว ” จะมาสั่งสอนกันได้เหมือนกับการทำงานในสำนักงาน หรือการตัดสินใจแต่ละครั้งเพื่อจะสัมภาษณ์ผู้ใดเรื่องอะไร ถ้าต้องใช้เวลาวิ่งกลับไปถามบรรณาธิการข่าวเสียก่อน ความรวดเร็วในการเสนอข่าวย่อมไม่เกิด ผู้สื่อข่าวจึงต้องเตรียมข้อมูลหรือแนวทางข่าวให้พร้อมในแต่ละวัน แต่นอกเหนือจากการเตรียมตัวแล้วความคิดริเริ่มก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้สื่อข่าวได้ข่าวที่เด่นกว่าคนอื่น

8. รู้แหล่งข่าว (Knowing News Sources) การรู้จักแหล่งข่าวที่เกี่ยวกับตัวบุคคล ตลอดจนความสนิทสนมมักคุ้นกัน จะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้สื่อข่าวอย่างดี

9. การตรวจสอบรายชื่อ (Checking Names) ชื่อบุคคลที่เป็นข่าวบางครั้งเป็นเรื่องใหญ่หากผู้สื่อข่าวไม่ตรวจสอบให้ดีอาจถูกฟ้องร้องได้

10. การสร้างความสนิทสนม (Building Contacts) การมีไมตรีและการสร้างความสนิทสนมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าว จะช่วยให้การทำข่าวรวดเร็วและไม่ค่อยจะมีอุปสรรค

11. การรักษาคำมั่นสัญญา (Respecting Promise) ความซื่อสัตย์ สุจริต และการรักษาคำมั่นสัญญา ถ้าไม่มีในความรู้สึกนึกคิดของผู้สื่อข่าว ในบางครั้งจะนำความ

ยุ่งยากมาสู่แหล่งข่าวมากมาย และจะทำให้ความไว้วางใจของผู้ให้ข่าวในโอกาสต่อไป เป็นไปด้วยความยากลำบากที่จะให้ความร่วมมือ

12. การแก้ไขปรับปรุงตนเอง (Improvement) ผู้สื่อข่าวที่ดีควรแสวงหาความรู้ไว้พิจารณาแง่มุมของข่าวที่เกิดขึ้นให้ชัดเจนรอบด้านและเจาะทะลุลงไปถึงปัญหาต่างๆ ได้¹⁷

13. ความสมดุลย์ (Balance) ผู้สื่อข่าวต้องทำใจให้เป็นกลางในการเสนอข่าว หากเป็นเหตุการณ์ที่มีคู่กรณีกัน ผู้สื่อข่าวจะต้องรายงานเหตุการณ์และคำพูดของทั้งสองฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

14. ความเป็นกลาง (Objectivity) การรายงานข่าวต้องตรงไปตรงมา ไม่มีอคติหรือไม่ใส่ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวลงไปในช่วง ซึ่งมักจะปฏิบัติได้ยาก ดังนั้นจึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเสนอแง่มุมของข่าวให้มากที่สุด และไม่ผูกพันตนเองเข้ากับเหตุการณ์นั้นๆ

15. กะทัดรัดชัดเจน (Concise And Clear) ข่าวที่ดีควรมีรูปแบบการเขียนที่ชัดเจนสื่อความเข้าใจง่าย ไม่เยิ่นเย้อ ไม่ควรใช้คำพูดหรือภาษาที่ “ ถึงใจ ” เช่น “ฆาตกรโหด” จึงต้องใช้ภาษาที่สั้น กะทัดรัด ที่สำคัญคือ ต้องไม่คลุมเครือ เพราะอาจก่อให้เกิดความสับสนได้

16. ทันเหตุการณ์ (Recentness) การรายงานข่าวที่มีคุณค่าสูงก็คือข่าวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เกิดขึ้นเร็วๆ นี้ ซึ่ง ผู้สื่อข่าวต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ให้ถูกต้องกับกาลเทศะด้วย¹⁸

ผู้สื่อข่าวการเมืองควรตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ไม่ควรให้ใครมาฉ้อฉลเหนือตนเอง จนทำให้ขาดความเป็นอิสระในการเสนอข่าว เพราะเมื่อผู้สื่อข่าวการเมืองอยู่ใต้อำนาจของนักการเมือง หรือพรรคการเมืองใดแล้ว ย่อมไม่สามารถเสนอข่าวด้วยความเที่ยงตรง ยุติธรรม เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วย่อมเกิดผลกระทบต่อคนใดคนหนึ่ง หรือต่อประเทศชาติบ้านเมืองได้